

fredag 15. desember 2017

Forslag levert digitalt på [www.regjeringen.no](http://www.regjeringen.no)

## 1. Høringssvar til forslag ny Finansavtalelov

Forslaget er skrevet i lys av erfaringer med banker og tilhørende tilsynsjort i miljøet for kryptofinans i 2017. Store deler av året har en rekke selskap og privatpersoner opplevd å få advarsler fra banken. Konto og kundeforhold er avvist og oppsagt. Det har skapt en viss frykt, og offer for næringsnekt.

Selskap med ulike bransjekoder er tvunget til å drifte fra enkeltmannsforetak ettersom ingen får konto for aksjodepot og skattetrekk. Virksomhetene varierer fra utstedere av krypto *tokens*, mining, veksling og handel, annen teknisk innovasjon, og selskap som søker aktive investeringer i kapitalmarkedet m.m. Fellesnevner er at selskaper har en tilhørighet til bitcoin. Stilltiende har banker innført et de facto næringsforbud på bitcoin.

## 2. Oppsummert

For miljøet som handler i bitcoin, har det blitt livsviktig å sikre kontraheringsplikten alle andre sektorer tar for gitt. En frykt har spredd seg i miljøet for at grunnleggende misforståelser rundt bitcoin har festet seg hos beslutningstakere i departement, tilsyn og politisk ledelse. Situasjonen er alvorlig ettersom forutsetningene for en vellykket utrulling av PSD2 er økt konkurranse og innovasjon til beste for forbrukere og marked.

Høringsuttalelsen skrives i tid samtidig med en eksponentiell digital utvikling. Disruptiv innovasjon globalt og i Norge får behørig omtale i landets aviser med uttalelser fra en rekke forståelsepåere og synsere, der mulighetene for feilslutninger rundt teknologien er stor.

Dessuten ønsker kryptofinansmiljøet å se forventningene til Finansavtaleloven sammen med for oss relevante og viktige rammebetingelser, som for eksempel Hvitvaskingsloven der det er viktig at loven åpner for en bred forståelse for ansvaret for overvåkning og rapportering. Opplysningsplikten bør være slik at rapportering av hvitvasking gjøres mest mulig optimalt og er transparent for alle parter.

## 3. Overordnet hensyn og økonomiske konsekvenser

Bank- og finansnæringen arbeider aktivt mot ulike initiativ fra Den europeiske union (EU) som trer i kraft 2018-2019. Disse er:

1. PSD2; betalingsdirektivet, med påfølgende implementeringer av RTS; teknisk standard og XS2A; betalingsgrensesnitt mot konto.
2. GDPR; personvernlovgivning gjeldende hele EU trer i kraft i mai 2018 og betyr store endringer i kundebehandling.

Endringer i Finansavtaleloven er initiert som følge av punkt 1. PSD2 ble vedtatt i 2015 og er politisk motivert fra et ønske om å fremme:

- a. innovasjon,
- b. å gi kunden bedre kontroll over betalingstjenester og
- c. høyere sikkerhet.

Begge direktivene 1 og 2 drives av EU for å motvirke dominerende teknologiselskaper med røtter i USA og Kina, f.eks. Apple, Facebook, Tencent, Alibaba, etc. Svaret til EU er å gi forbrukere større makt over egne data (b), viktig er retten til å bli glemt, gi samtykke til enkeltavtaler, flytte kundeforhold til andre som gir bedre tjenester (a) og få riktig informasjon på sikker måte (c).

Enkelt fortalt går EU i retning av å bygge et økosystem mer likt USA der premisset for konkurranse ikke lenger ligger i tunge og forhåndsallokerte konsesjoner, selskap står fritt i å drive etter like regler, og sanksjonerer hardt når de opptre i strid med disse med gigantiske bøter og strafferettslig ansvar.

### 3.1. Beskyttelse av kundeforholdet

Større banker står grovt vurdert på to bein der det skal være konfidensialitet (en "kinesisk mur") mellom de to. Disse er:

- 1. tradisjonell tjenester som konto, lån og betalingsformidling → bank
- 2. formidling av aksjer og andre verdipapir m.m. (derivater, futures, etc) → finans

Punkt 1 er tjenester utgått fra bankenes monopol på distribusjon av norsk valuta (fiat NOK) på vegne av sentralbanken. Derav har banker en kontraheringsplikt som innebærer et krav om å tilby konto og betalingsformidling til alle.

Punkt 2 er historisk svært lønnsom virksomhet. Informasjon fra tradisjonell bank (gjeldsgrad, likviditetsstyring, kontraktsforhold og lignende) kan gi ulovlige fortjenester i handel med verdipapirer. Derfor er det krav om vanntette skott i intern kommunikasjon.

Stortinget må være tydelig på at strategiske vurderinger i bankens ledelse ikke er å anse for saklig grunn til å avise kundeforhold, eller utestenge en hel sektor fra å drive næring. Ei heller er betydelig vekst i omsetning som følge av en historisk kursstigning relevant. Kunde kontroll (Kjenn-Din-Kunde) er en stor del av oppdraget hva gjelder bekjemping av hvitvasking og terrorfinansiering. Det er heller ikke relevant hvilke utfordringer markedet for verdipapirer møter i konkurranse med digitale teknologier (kryptofinans), herunder konkurranseforhold. Banken har ansvar for egne risiki, ikke kunde.

Gjeldende rett krever at institusjonen ikke uten "saklig grunn" kan avslå å ta imot kunde, innskudd og betalingstjenester på vanlige vilkår, jf FL §14. Oppsigelse av eksisterende kundeforhold FL §21 har samme krav til "saklig grunn". Intensjonen er videreført i forslaget §33, og høringsuttalelsen vil delvis støtte det. Der departementet ikke er kjent med at kunder blir avvist på grunnlag av diffuse kriterier, har vi imidlertid kjennskap til at mange aktører i kryptofinans det siste året har opplevd å bli avvist etter søknad, både privatpersoner og selskap.

Etablerte kundeforhold i banker har også blitt avsluttet uten tilbud om tvisteløsning, jf FL §14, 2 ledd, forøvrig et ufravikelig krav i gjeldende rett.

Det er bra at forslaget støtter opp om kontraheringsplikten, både forståelse hva angående forretningsnektelse og kontrahering på vanlige vilkår. Oppslutningen er såpass viktig at teksten styrkes hvis presiseringen i forslaget strykes etter "En tjenesteyter må ikke uten saklig grunn avvise kunde." § 33 (1). Det gir følgende tekst:

*§ 33 Retten til kontoavtaler og betalingstjenester*

*(1) Alle har rett til kontoavtale med tilgang til grunnleggende betalingstjenester på vanlige vilkår. En betalingstjenesteyter må ikke uten saklig grunn avvise en kunde. [...]*

Til§33 (2) er det også et poeng å liste under grunnleggende betalingstjenester, et tilleggspunkt:

***a) å deponere aksjeinnskudd for opprettelse av foretak***

Forenklet står forslaget nærmere gjeldende §14, og understreker bedre at den overordnede ramme er Finansavtaleloven, uten å forringe andre mandat av den grunn.

Hvitvaskingsloven gir hjemmel for å avvise kunde dersom identifisering ikke er mulig, og regulerer politietshjemmel til å få vite om, sikre bevis og stoppe lovbrudd. Henvisningen som den står er misvisende og omfatter for bredt. Forslaget bidrar til å skape tvil rundt tjenesteyters plikt å påse at kunde har tilgang til tjenester.

### **3.2. Konkurransforhold og PSD2**

Når et godt tverrsnitt av norske banker handler unisont og avviser kunder som har det til felles at de behandler bitcoin, er det et forhold for konkurransemyndighetene. Vi har allerede berørt kontraheringsplikten, men like alvorlig er oppsigelse av eksisterende kundeforhold og kontoavtale, også det krever hjemmel i "saklig grunn".

Begrunnelsen for stenging av konto peker ofte på hvitvaskingsloven, men ikke alltid.

Kursutviklingen innen enkelte kryptovaluta, og da spesielt for bitcoin, vil tiltrekke spekulanter med høy toleranse for risiko, som for eksempel handlere vant til kjøp og salg av aksjer og verdipapir. Det kan forklare noe av problemet kryptofinans har hatt i møte med banker i 2017. Mange av bankene har gitt uttrykk for at valget er tatt utfra en risikoaversjon, og det er grunn til å mistenke en reaksjon i kjølvannet til PSD2, som er i endring.

Innspill til den praktiske implementeringen av PSD2 har resultert i forsinkelser. Store samarbeidende europeiske banker i «[the Berlin Group](#)», «[STET](#)» og «[Open banking](#)» har gitt sterke innvendinger mot praktiske sider av PSD2, blant annet tredjeparts mulighet til å lese kundens skjerm som den er (screenscraping), framfor å stole på et oppsatt regelsett fra banken (API). Bankene har også andre innvendinger rundt kontraktsforhold, produktspekter og generelt problematisering rundt reglene for konflikthåndtering mellom banker og tredjeparter. Arbeidet har gitt resultat for bankene og ingen forventer lenger at de tekniske kravene (RTS) med bindende føringer skal gjelde innen året 2019.

Situasjonen har også skapt [konsortier](#) der digre europeiske banker samarbeider for å konkurrere på plattformer de tidligere aldri har vært. Nordens største bank Nordea har varslet at de vil samarbeide med Banco Santander, Deutsche Bank, HSBC, KBC, Natixis, Rabobank, Société Générale og UniCredit for å tilby produkter på blokkjeder og lignende teknologi. Pressemelding kom dagen etter at banken

møtte Bitmynt AS SUS i Oslo Tingrett for å avgjøre søksmål om midlertidig forføyning etter stenging av betalingskonto.

Hensikten med betalingsdirektivet PSD2 er at banken åpner kunderegister for tredjeparter, ofte kalt Fintech bedrifter. Fintech er et heller ullent begrep der de fleste nyoppstartede entreprenører innen teknologi for blokkjeder *ikke* kvalifiserer. Deres innovasjon handler i hovedsak om:

- a. desentraliserte nettverk med innebygget tillit (IKT = Informasjon og kunnskapsteknologi, ideelt sensurfri og verifisert av matematisk kryptering)
- b. nye og utradisjonelle måter for finansiering av oppstartsbedrifter (crowdfunding, ICO)

Dette er plattformer fullstendig fristilt fra finansinstitusjoner. Når miljøene likevel møtes, har det å gjøre med at kryptofinans trenger å selge resultatet fra teknologien i det aktuelle fiat markedet. Mange av løsningene er globale, men ikke alle. Typisk vil selskap ønske å selge et utstedt *token*, eller i tilfellet Bitmynt handle bitcoin der betaling er fiat NOK.

Bankene forstår mer om teknologien enn de gir uttrykk for offentlig. De forstår at blokkjeder kan bety slutten på korrupsjon og svindel, og de prater gjerne om teknologiens effektiviseringseffekt. Omkvedet er at bitcoin er problemet, ikke blokkjeden. Men det er ikke like enkelt å skille den digitale mangel (bitcoin) fra blokkjede. Bitcoin, Ethererum, o.l. er motorer i den desentraliserte transformasjonen. Et lukket nettverk i en blokkjede er relativt kjedelig uten *konsensusmodellen* til bitcoin. *Global aksept* er dets styrke, og derfor står vi trolig overfor et paradigmeskifte i finans.

Andre kvartal 2017 svarte 26% av hedgefond på Wall Street at de har lange posisjoner i bitcoin, og det er en utfordring for de norske institusjonene når prisene stiger.

Noen har tatt til orde for at norske banker må få spesielle vilkår før PSD2 trer i kraft, for å stå imot de teknologiske kjempene (Google, Amazon, m.m.). Konkurransetilsynet har unngått å reagere når mer enn 100 norske banker har konsolidert mobiltjenester i en løsning. Vipps åpnet aldri for betalinger fra MobilePay, til tross for at det var et relativt lite teknisk hinder, og konkurrenten med 500.000 unike brukere ble stengt. Siden oppstart har Vipps vært nede mer enn 15 ganger. Det er grunn til å stille spørsmålet om hvor finansielt stabilt én løsning er, og hva koster det å se mellom fingrene på et monopol. Vipps er ikke innovasjon. Vipps er et overgrep. Samarbeidet med BankID og BankAxept befester bildet.

Norsk bankinfrastruktur ble solgt for fire år siden for 17 milliarder kroner til et amerikansk hedgefond. Nå selger disse Nets videre til et fond i Luxemburg for 42 milliarder kroner. Når bankene skryter av betalingsinfrastrukturens effektivitet i Norden for å gi tyngde til et argument om å fortsette som før, underslår de realiteten at de er sine egne PISP. Banker delte kostnadene når infrastrukturen i Nets ble bygget. Det ga mening, og det er en viss politisk tradisjon og stolthet knyttet til organiseringen. Styrken var ikke bare at infrastrukturen var effektiv, men non-profit prising åpnet for god spredning av lokalbanker. Grunnlaget for bransjesamarbeidet er borte, Nets er solgt, og salget skjedde uten åpen politisk debatt. Nye eiere vil forsøke å hente inn noen av sine investeringer, og det er utviklingen norske politikere må følge tett i årene som kommer når vår spådom vil være at mindre banker kommer til å slite mer enn de allerede gjør med høye inngangspenger og kostnader på infrastruktur.

Banksamarbeidet i Norge hvor bankene fullt lovlig får snakke sammen, og hvor de tar beslutninger som i alle andre bransjer, vil være ulovlig. Det er også et problem, ett det er spørsmål om tid før konkurransetilsyn i EU vil belyse.

Fokus i EU er på lovgivning hvor innovasjon og nyskaping står i høysetet. Direktivene PDS2 og GDPR utfordrer gamle hegemonier. Skal Norge følge intensjonene i lovverket, tilsier det en bred og mer omfattende tilpasning enn forslaget som er vedlagt i dagens høring.

## 4. Praktiske konsekvenser

Høringsuttalelsen har fokus på konsekvensene etter en lang kamp for å beholde kontoavtale, og retten til å etablere aksjeselskap. Påfølgende kapittel omhandler imidlertid praktiske konsekvenser og observasjoner gjort etter et år i dialog med forskjellige interessenter i saken.

### 4.1. Hvitvasking og opplysningsplikt for å bekjempe svindel

Normalt innebærer hvitvaskingsansvaret en undersøkelsesplikt og en rapporteringsplikt, jf HL §18, der Økokrim i særlige tilfeller kan pålegge å stanse transaksjoner dersom det ikke vanskeliggjør etterforskning. Hovedregel er imidlertid at betaling ikke stanses.

Finansinstitusjoner er pålagt å etablere elektroniske overvåkningssystemer for å avdekke hvitvasking, jf HL §24, og Kongen kan også gjennom forskrift pålegge andre det samme. Slike verktøy innebærer avanserte søk mot betalingstransaksjoner, og avdekker definerte scenarier egnet for hvitvasking spesifikt for kundemasse. Banker og finansinstitusjoner er påkrevd oppgaven, men det er verdt å minne om at også andre vil være naturlige kandidater, for eksempel vekslingsjenester for enkelte kryptofinans *token*, den mest nærliggende er bitcoin.

Ut fra en rimelig vurdering vil handel i bitcoin innebære et naturlig punkt for hvitvasking. Derfor blir det viktigere at bankene åpner opp betalinger slik at andre i verdikjeden kan ta et ansvar mange feilaktig legger bankene alene. Spesielt gjelder det behovet for å gi informasjon som handlere i bitcoin bruker, som gjør at de har en rimelig forventning om å avdekke problemer med betalinger før den er initiert.

Opplysningsplikten må skjerpes dersom vi for alvor skal ta kampen mot hvitvasking, og verdikjede må sees i sammenheng. Mange svindlere utnytter tregheter når betalingstransaksjoner unngår å vise identifiserbar informasjon på historikken umiddelbart etter sending. Typisk vil det på betalingsmottakers konto være slik at betalers navn og adresse vises først neste dag, selv om betaling ankommer på dagen og viser et '*pseudoanonymt*' kontonummer med referansenummer.

Svakheten gjør svindel og hvitvasking mulig, for eksempel vil en typisk svindel på rubrikknettstedet FINN gå slik:

1. Person A har noe fint til salgs på FINN.no, og 176-761 ber om å få kjøpe gjenstand. Samtidig har 176-671 en rasekatt til samme pris, ett røverkjøp! Når Person B vil kjøpe katten, ber 176-761 henne om å overføre pengene til Person A, som sender varen til 176-671, eller 176-761 tar kontakt og ber om å heve kjøpet for å få pengene i retur. Dermed har Person B overført penger til Person A, og 176-761 har enten fått penger eller varen.

Svindelen hadde vært mye vanskeligere dersom Person A så navn og adresse på avsender straks, og kunne reagere på at pengene kommer i navnet til Person B med "siameserkatt" i meldingsfeltet. Et annet eksempel på svindel er:

2. Ta opp lån i navnet til en annen, og få pengene utbetalt på deres konto, eventuelt en tredjeperson. Ring person og si at pengene er overført ved en feil, og be om at de skal overføre pengene til en annen konto. Siden den som fikk pengene ser at de er der, og ikke vet hvem de er fra, vil en slik svindel ofte lykkes hvis svindleren får kontakt på samme dag.

Mange blir lurt på denne måten, og det er primært forretningsmessige vurderinger som ligger til grunn for den uheldige praksis å skjule betalingsinformasjon. Stortinget bør stille spørsmål om hvor hensiktsmessig det er å opprettholde løsninger som gjør teknologi bevisst forsinket med en dag da det i tillegg bidrar til et stort samfunnsproblem. Økokrim peker på at dette er en av de formene for svindel som øker mest, og bare i fjor overførte ofrene 210 millioner kroner til Vest-Afrika gjennom banker.

Typisk vil dette ikke være et problem i banker som kun leverer til privatmarkedet, men møte motstand fra kontobanker med et stort bedriftsmarked. Kunder innen handel som etterspør opplysningene, vil typisk måtte betale for innsyn i betalers navn og adresser straks.

Løsningen bør være så enkel som at betalers navn og adresse er utelatt fra tjenester som banken kan ta vederlag og gebyr for å levere, og forslaget lyder derfor i §37 (3), et tilleggspunkt:

***a) å framvise betalers navn og adresse***

Frivillig rapportering etter hvitvaskingsforskrifter skjer fra ulike type aktører, deriblant Norsk Tipping og Sunde Bitmynthandel. Kripos redegjør for praksis i "Nyere betalingstjenester.

*Grunnlagsdokument"* (NTAES, juni 2017), side 45:

"Kripos har med sin tekniske kompetanse gode forutsetninger for å følge spor tilknyttet nyere betalingstjenester. Fagmiljøene på Kripos har et godt grunnlag for å tilegne seg nødvendig kompetanse etter hvert som utfordringene med nyere betalingstjenester øker i konkrete straffesaker. Økt kompetanse om type spor fra nyere betalingstjenester kan utnyttes til å spore pengestrømmer, knytte personer til transaksjoner og avdekke kriminelle nettverk."

Kripos peker på at rapportering skjer uavhengig av Hvitvaskingsloven, se side 48:

"Ved innhenting av opplysninger fra norske aktører benyttes påleggskompetansen i straffeprosessloven § 210. Ovenfor kryptovalutavekslere har politiet fått utlevert opplysninger ved ordinære anmodninger om dette."

Det virker fornuftig at Finansavtaleloven åpner for mer utstrakt bruk av frivillig hvitvaskingsrapportering ettersom kryptofinans i ulike tilfeller tilbyr teknologi, som etter en rimelig risikovurdering tilsier et ansvar for hvitvasking.

Herunder foreslås å spisse teksten om Tjenesteyters plikter i §4 (1):

#### *§ 4 Tjenesteyterens plikter*

*(1) Den som yter tjenester som ledd i næringsvirksomhet etter denne loven (tjenesteyteren), skal opptre ærlig, redelig og profesjonelt i kundens beste interesse, og herunder oppfylle de krav som følger av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, og ellers i samsvar med **hvitvaskingsregler etter pålegg i lov og forskrifter, eller rapportere etter frivillig vurdering av risiki i næring.** [...]*

For øvrig vil vi bemerke at §4 (5) er en av mange steder i forslaget der Kongen i forskrift kan fastsette nærmere regler som har konsesjonslignende trekk. I tråd med intensjonen bak PSD2 vil det være naturlig å vurdere å stryke punktet, og åpne lovgivning mer.

## **4.2. Opplysningsplikt ved stenging av kontoavtale**

Betingelsene for oppsigelse av kontoavtale er godt dekket i §45 (2), men praktiske konsekvenser av et slikt grep må være at historisk kommunikasjon, jf §5, blir ivarettatt i minimum tre år. Når kunde aksepterer en invitasjon om å motta rapporter elektronisk, er det viktig at disse ikke gjøres utilgjengelig selv om konto blir stengt og ikke lenger fungerer.

Forslaget til endring lyder:

#### *§ 45 Betalingstjenesteyterens oppsigelse og heving*

*(1) Betalingsyteren kan si opp en kontoavtale som er inngått på ubestemt tid, dersom dette følger av avtalen og det foreligger saklig grunn. Kunden må i så fall varsles på samme måte som etter § 42 annet ledd. Kontoavtalen kan likevel ikke sies opp hvis det er avtalt bindingstid i samsvar med § 43 annet ledd. **Tjenesteyter må påse at kunde har tilgang til historisk kommunikasjon jf §5 i minimum tre år, og bare kunde kan si opp visning av elektroniske meldinger.***

Det er viktig å presisere at tjenesteyter ikke kan si opp kundeforholdet jf kontraheringsplikten, bare kunde kan gjøre det. Stengning av konto må ikke innebære tap av historisk kommunikasjon etter §5 bare fordi det oppstår tvist rundt et avtaleforhold. Tre år er i tråd med det allmenne foreldelseskravet.

Tilsvarende endring må skje i §10 (3), tillegget:

*(3) Tjenesteyteren kan ikke i en finansavtale med en kunde betinge seg rett til å heve eller si opp avtalen eller til å anse en fordring i henhold til avtalen som forfalt, på grunn av at kunden har misligholdt en annen avtale eller fordring. Hvis kunden overfor tjenesteyteren har handlet klart i strid med redelighet og god tro, har tjenesteyteren slik rett som nevnt i første punktum uten hensyn til om det er inntatt et forbehold om dette i finansavtalen. **Tjenesteyter må påse at kunde har tilgang til historisk kommunikasjon jf §5 i minimum tre år på samme vilkår, og bare kunde kan trekke samtykke til å motta meldinger elektronisk.** Det samme gjelder andre tjenesteytere i samme konsern dersom dette er saklig begrunnet.*

Ettersom PSD2 i enkelte tilfeller forlenger verdikjeden til betalingstilbydere, er det også et poeng fordi mange ledd har et ansvar å overvåke og rapportere hvitvasking. Tilgang til oversikter er nødvendig for å gjøre betalingstilbyder i stand til å oppfylle sine plikter.

### 4.3. Klageorgan

Høringsforslaget introduserer i kapittel 1 begrepet forbruker og mikroforetak. Loven viker for avtaler, men ikke hvis den er til skade for dem. Grepet er viktig og riktig ettersom dagens ankeinstans er problematisk ettersom Finansklagenemnda avviser et utvalg klager fra privatpersoner med begrunnelse at de driver næring.

Forenklet framstår alternativt forslag til §2 som det mest hensiktsmessige, og eneste innsigelse må være at beløpet to millioner euro synes lite. Hvorvidt det er mulig å snu setningen fra negativ til positiv, avgjør om det er det personlige perspektiv som definerer formålet. Det blir:

#### *§ 2 Avtalefrihet*

*Loven viker for avtale, etablert praksis mellom partene eller annen sedvane som anses bindende mellom partene, men likevel ikke til skade for en forbruker eller et mikroforetak. Med forbruker menes en fysisk person når avtalens formål for denne **hovedsakelig er knyttet til personlige forhold**. Med mikroforetak menes foretak med mindre enn 10 ansatte og en årlig omsetning eller en samlet årlig balanse som ikke overstiger et beløp i norske kroner som tilsvarer to millioner euro [...]*

Personlig vinkling, framfor fokus på næring, søker å støtte en personlig definisjon som utgår fra forbruker.

Begrensninger i vedtekter i Finansklagenemnda kan virke mot sin hensikt når den konsekvent nekter å behandle saker der kunde driver næring, uavhengig av hva slags avtale som foreligger i banken. Praksis kan bli gjenstand for misbruk da en bank kan handle som i tilfelle mot Bitmynt med en hensikt å gjøre størst mulig skade for kunde. For eksempel tar banken kontakt med kunde uten å si at vedtaket om å si opp konto er tatt, og før banken informerer om oppsigelse. Kunde initierer en søknad om bedriftsavtale for å være behjelpelig, selv om kunde har handlet bitcoin i lang tid gjennom enkeltmannsforetak og er fornøyd med det. Bank avviser således rutinemessig søknad og varsler to dager senere om stenging av kontoavtale. Kunde er da automatisk diskvalifisert fra å ta klage til Finansklagenemnda på grunn av søknad. Eneste ankerett som gjenstår er Oslo Tingrett.

Normale forvaltningsrettslige prinsipper tilsier at en privatperson alltid har krav på opplysninger for å vurdere egen rettsstilling, og et forsvar. Her brukes reglementet i Finansklagenemnda og ordkløveri til å hindre tilsvær på ubegrunnede og uriktige påstander. Ingen privatperson bør tvinges til å gå rettens vei, spesielt når denne er privatrettslig og saksomkostninger er trolig.

Følgelig burde forbruker og mikroforetak løftes inn som part ved behandling av tvister i klageorgan, jf §16 (1):

#### *§ 16 Behandling av tvister i klageorgan*

*(1) Kongen kan godkjenne klageorgan for behandling av tvister når organet er opprettet ved avtale mellom en tjenesteyter eller en organisasjon for slike tjenesteytere på den ene siden og på den annen side én eller flere organisasjoner som representerer tjenesteyternes kunder **og bare dersom klageorgan sikrer forbruker og mikroforetak representasjon**.*

*(2) Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om klageorganets virksomhet, herunder om:*

- a) hvem som kan bringe saker inn for klageorganet,*
- b) vilkår for behandling av saker hos klageorganet,[...]*

#### **4.4. BankID og betalingskonto**

BankID har i praksis monopol på netthandel i Norge, og det er ikke en løsning tilgjengelig for andre enn de med kontoavtale i norsk bank.

I tråd med høringsuttalelsen fra Trustly er det åpenbart at Finansavtaleloven må støtte kravet om at BankID er tilgjengelig for betalingstilbydere og betaler. EU anla en konkurransesak mot Norge etter klage fra Trustly for en tid tilbake der de saksøkte norske banker etter vedvarende problemer. Situasjonen noen år senere er at banken har skreddersydd eget API til Trustly, og informert lite om utfallet. Det bør ikke være slik at andre må gå samme vei for å oppnå rettigheter tiltenkt i PSD2, til beste for dem, men også nasjonen Norge.

Forslag om å definere betalingskonto mer likt de nordiske nabostatene er det vanskelig å se en god begrunnelse for all den tid PSD2 og Finanstilsynet har hjemmel mot EU. Dessuten synes det kontraproduktivt å begrense et gode der målet burde være flest mulige produkter inkludert i tredjeparts API.

Oslo, 15. desember 2017

Sylvia Johnsen på vegne av Bitmynt AS SUS | Sunde Bitmynthandel